

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül.-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középütcza, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglérnél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási czikk sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délbén.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

A palladium.

II.

Látók előbbeni czikkünkben, hogy Magyarország alkotmánya és szabadsága nem a király kegyelméből, hanem a király felségi jogai származtak a néptől, és hogy a király a nemzet hitbizományosának tekinthető; azonban a nemzet itt meg nem állapodott, hanem átadván a kormányhatalmat a királynak (H. K. II. R. 3. cz.) a hatalom lehető visszaélése ellen általt biztosította magát időről időre, hogy a királyt megkoronáztatása alkalmával egy meghatározott esküforma szerint föleskette az ország szabadságának és törvényeinek fenntartására, s arról a király királyi biztosító levelet adott ki az ugynevezett inaugurale diplomában. E szerint a király és ország eleitől óta egy oly értelmű két oldalú szerződvény létezett, mely szerint az ország s annak összes népessége a királynak hűséggel, az ő székének és dicsőségének védelmével — a király pedig az ország szabadságának, függetlenségének s minden rendek jogainak fenntartásával tartoztak. Így volt ez a választó királyság korszakában.

Azonban míg a királyság választó volt, ezen kölcsönös szerződvény csak a megválasztott és koronázott király életéig terjedt, de megújított az minden új király választáskor; miután azonban a királyság a Felséges Habsburgi királyokban örökösnek deklaráltott, a kölcsönös szerződvénynek is örökösnek, s egyik királyról a másikra átszállónak kellett lennie; s ez e szerint az 1547-beli V. és 1687-beli II. és III. törvényeikkbe be is íratott.

Itt az a kérdés merül fel — s ezzel legyünk tisztában, — hogy nem változtatott-e meg az örökös királyok korszakában azon kölcsönös szerződvény, mely a választó királyok alatt gyakorlatban és szabályadó volt? felelet: nem, mert az örökös királyok ugyanazon esküt tették le, melyet megelőzőik, a választott királyok, letettek, s minthogy az örökös királyok nem választás, hanem örökösödés útján ültek a királyi székbe, az általuk letett eskü megtartására, vagyis az ország szabadsága oltalmára örökösüket is kötelezték, s az e szerint törvénybe is íratott. E szerint Magyarország a Habsburgi fű ágon örökös királyok korszakában államjogilag szintugy megmaradt európai souverain királyságnak, mint volt korábban a választó királyok alatt, s ezen jogállapot fennállott a practica sanctio keléséig.

No de a practica sanctio más jogállapotot állított fel? Eppen nem! A practica sanctio államjogunkon s több országokhoz viszonyunkon a legkevesebbet sem változtatott, kivéven — s ez a lényege az egész practica sanctionnak, — hogy az örökösödés az eddig abból kizárva volt leány ágra is kiterjesztetett, de a magyar korona souverainitásának sérthetlensége mellett; minnek bebizonyítására szolgálunk a következő felvilágosítással azoknak, kik azt ne tán nem tudnák.

A practica sanctiót két szempontból tekinthetjük: először, mint az uralkodó családnak családi törvényét, mely szerint az országok az uralkodó által együtleg bírtak, vagy más szóval: a család tagjai közt fel nem osztathatnak, hogy t. i. az egyik Magyar, a másik Csehországot, a harmadik Ausztriát stb. bírja; és ez a „simultanea possessio“, de az — mint mondtam — családi törvény, mit a család helyben is hagyhat s meg is változtathat, mint a maga kötését. Másodszor: mint kétoldalú kötet az uralkodó, mint magyar király, és Magyarország s ennek társországai közt; mely szerint Magyarország elfogadja örökös királyainak a Habsburgház leány-ágait is a meghatározott következők renddel; de ezen leány-águ királyok szintugy biztosítják Magyarországot szabadságát, mint biztosították korábban a fű-águ királyok, s még korábban a választott királyok; s ugyanazon királyi esküt teszik le, mint a mit amazok letettek. Ez bizonyos az 1723-beli II. és III. t.-cikk-ből, mint változhatatlan alaptörvényből, melyek szerint a practica sanctio elfogadtatik és magyaríztatik. Ezen t.-cikkkek közül ugyanis a II. a mellett, hogy az örökösödés

rendjét megállítja, hivatkozik az általunk fennebb felhozott 1547-beli V. és 1687-beli II. és III. t.-cikkre, mint alap-állam-szerződvényre, mely szerint a fű-águ királyok örökösöknek, s Magyarország ezek uralkodása alatt szabadnak nyilvánítottak vala, s mely törvények ezutánra is szabályadóknak állítatnak fel; a III. t.-cz. szerint pedig a leány-águ örökös királyok magokra és örökösükre ugyanazon kötelezettséget vállalják Magyarország s az ennek koronájához tartozó országok irányában, mit elődeik, a fű-águ királyok, elvállaltak vala.

De idézzük magát a törvényt, hiszen itt van letéve államjogunk alapja, s az 1791-ki t.-cikk is erre vonatkozik: „Sacratissima caesarea et Regia Majestas, universorum fidelium statum et ordinum Regni, partiumque eidem annexarum, omnia tam diplomatica, quam alia quaevis jura, libertates et privilegia, immunitates, prerogativas, legesque conditas, et approbatas consuetudines (conformitate articulo 1. et 2. modernae diaetae — melyek szerint a practica sanctio elfogadtatik) in sensu, 1. 2. et 3. anni 1715. (melyek szerint III. Károly az ország szabadságának s törvényeinek megerősítése után megkoronáztatott, s királyi biztosító levelet kiadja) formulaeque juramenti ibidem contentae intelligendorum) clementer confirmat et observabit. Pariterque successores, legitima coronandi Ungariae, et partium eidem annexarum Reges; in iisdem prerogativis, et praemis suis immunitatibus, et legibus, status et ordinis Regni, partiumque eidem annexarum inviolabiter conservabunt. Quas et quae praeterea sua Majestas sacratissima, per suos cujuscuque status gradus, et conditionis observari faciet.“

Igy állván a dolog történetileg is, államjogilag is, bizton kimondhatjuk, hogy önállásunkon és államjogunkon a practica sanctio mitsem változtatott, s mi ma szintugy souverain királyság vagyunk, mint voltunk a Mátyás korában.

„De hallá e kend, mondhatná vagy egy osztrák állambölcs, ha kend a practica sanctiót alaptörvénynek elfogadja, s elismeri, hogy a kend királyi akkor német császár is volt, örökös tartományokat is birt, s ezekkel az együtleges birtoklás és a kölcsönös védelem az 1791-beli t.-cikkkek által is kimondatott, akkor Magyarország és a többi tartományok közt bizonyos fusio és az ügyek közössége keletkezett.“ Erre én azt felelném: „Éppen azért hozták előrelátó eleink az 1723-beli II. és III. t.-cikket, hogy excellentiád a practica sanctionnak, oly értelmet, a mi nincs, ne adhasson.“ De jöjünk tisztába ezen kérdéssel is.

Igaz: hogy III. Károly királyunk — ki a practica sanctiót tervezte is, keresztül is vitte — „VI. Károly“ néven német császár is volt, örökös tartományokat is birt; de így történt ez fű-águ elődeivel is; és ha azok ugyanazon viszonyánál fogva Magyarország önállási jogát meg nem tagadták, ugy III. Károly sem tagadhatta meg, a mint hogy meg sem tagadta éppen az idézett t.-cikkkek tanúsítása szerint. Egyébiránt is III. Károly királyunk ugy jelenik meg a practica sanctióban, mint egyik szerződő fél, ki szerződik azíránt, hogy Magyarország fogadja el örökös királyainak a leány ágait is; és éppen az mutatja, hogy III. Károly Magyarországot önálló királyságnak tekintette, mert ezekkel alkudott és szerződött; különben legfennebb kibírdette volna a practica sanctiót, mint családi törvényt, egyszerűn, hogy a nép tudhassa, mihez tartsa magát, mint tett az örökös tartományokban. Másfelől a nemzet is, mint másik szerződő fél, elfogadta ugyan a leány-ágait is örökös királyainak, de az idézett, s még több t.-cikkkekben biztosította a maga külön állását, önkormányzatát s egész alkotmányát. Egyébiránt is a magyar király soha sem uralkodott kirekesztőleg csak Magyarországon, s így a simultanea possessio eleitől óta gyakorlatban volt, még a mutua defensio is; de abból Magyarország, s a király pálczája alatt állott egyéb országok közt valamely ügy-közösség, vagy centralismus soha sem keletkezett, hanem végezte a maga ügyeit egymástól függetlenül mindenik a hogy akarta, vagy a hogy lehetett.

Ennyit államjogainkról visszatekintés képpen el kelle mondanunk, hogy kimondhassuk, hogy mi historiai jogunk, positiv törvényeink, s királyainkkal kötött kétoldalú szerződvényeink alapján önálló királyság vagyunk, és ezt Felséges urunk is elismerte. Azonban ezen törvényes igazság lerontására a „változott viszonyok“ szükségét hozza fel, mely szerint önállásunk nélkülözhetetlen föltételét, bel-, kül-, pénz- és hadügyünket feladnunk, s az ő rendelkezése alá bocsátanunk kellene.

Már kértem én, mik lehetnek azon „változott viszonyok“? mert azt a kormány megmondani nem méltóztatik, s valjon származik-e azon megváltozott viszonyokból Magyarország önállása feladásának szüksége? En Magyarország, ennek király, s az ő Felsége egyéb országai közt eleitől óta fennállott viszonyokban a legkisebb változást sem tudok felfedezni. A dolgokban ugyan látok igen nagy változást: mert Olaszországot elvesztettük, Németországból kiszorultunk, az ellenség által megverettünk, s az államadóság milliárdjai által eltemetettünk, stb. Mind-ezen — s még több — dologi változások, a külföld itelete szerint is onnan származnak: mert a bécsi aristo-bureaucraticus kormány a népek közvéleményét mellőzte, Magyarországot alkotmányától, önkormányzati jogától megfosztotta, elszibbasztotta, elidegenítette. Már ha ezen mütéte a kormánynak a dolgoknak ezen szerencsétlen változását szülte, hogy azon mütételnek bármely elpalástolól fog tovább folytatása a változott dolgokat helyre hozza — lehet, hogy az excellentiás urak magas logikája szerint megtörténhetik, de azt egy parányi emberke, mint magam is, meg nem erti.

En azt hiszem: hogy ha a bécsi aristo-bureaucratia bir vala annyi önmegtadadással, miszerint a dynastia és a birodalom érdekében az uralkodás vágyáról lemondjon, s ő Felségének azt tanácsolja vala: hogy Magyarországot állítsa vissza a maga területi épségében és önkormányzati alkotmányos jogaiba, még igen sokat meg lehetett volna menteni; azt mindenesetre meg: hogy a monarchia magyar királyi minőségben nagyhatalmi állását visszaszerezze. Nem engedék ő excellentiáik, s már ma még azon Oláhország is felosztással fenyeget, melyet külső politikai combinatiók tettek azzá a mi, a nemzet egy csepp vér, vagy egy fillér áldozata nélkül, és csaknem akarata ellen.

Ily szomorú helyzetben hol találjuk fel a palladiumot, melynek védelme alatt megmaradunk? folyamodjunk a forradalomhoz? az mindig veszélyes, most pedig éppen sirunk lenne; támaszkodjunk valamely kül hatalomhoz? az vagy cserben hagyja, vagy maga igázna le, s megeshetik, fel is osztana. En egyedül mentő-szernek, s a mi palladiumunknak azt tartom: hogy mi ha szöhatunk szöval, ha valamit tehetünk tettel, mondjuk és bizonyítsuk: hogy előttünk szent a törvény, szent atyáinknak királyainkkal kötött szerződvénye, mi attól el nem állunk!

Tóth László.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház január 12-iki ülése.

A mult ülésről szerkesztett jegyzőkönyv hitelesítése után, elnök bejelent az időközben beérkezett irományokat. Ezek közt említésre méltó, hogy Szabadka város közönsége az adónak katonai erővel behajtását megszüntetni kéri, s Temesvár az arad-eszék fumei vasut érdekében kérvényez. A kérvény bizottsághoz utasítottak.

Ezután jelentetett, hogy Gegus Dániel, szegedi lakos, a Corpus Jurisnak általa magyarra fordított kiadásából egy diszpeldányt küldött meg a háznak (Éljen!) A levéltárba tétetni határozatott.

Tóth Vilmos jegyző olvassa Kálóczy Lajos györmegye-pir-kerületi és Perczel Béla tolna-bonyhadi képviselő levelet, kik időközben a kormánytól függő hivatalú vállalván el, képviselői állásukról lemondanak illetőleg új választás alá vetik magukat. (Mégéljeneztetnek.)

Deák Ferencz erre tudatja, hogy gr. Ráday Gedeon magán uton nyilatkozott, hogy ez okból szintén lemondani készül, mit megemlít, hogy ennek bekövetkezése ne látszassék pressio eredményének. Szónok e kérdés elvi oldalához szövala azon

óhajtását fejezi ki, miképp a ház mondaná ki, hogy helyesli azon nézeteket, melyeket a lemondó urak megemlítették iratukban, t. i. hogy a képviselő, ki megválasztatása után az országgyűlés folyama alatt, a kormány kinevezésétől függő hivatalt nyer, mint egy elvesztvén előbbi qualificatioját, parlamentararis illemnek tekinti új választás nélkül képviselői állásban tovább nem maradni. Ezt kimondhatja a ház végzésképpen, s azt is, hogy addig is, mig az országgyűlés compatibilitási törvényt hozhatna, elvárja minden tagjától e szempont respectalását. Ez szükséges, mert eddigi törvényeink a parlamentararis élet kevésbé kifejtett korában, e részben elég világosan és határozottan nem rendelkeztek. Hogy tehát autecedensek ne hozassanak fel, jó lesz, ha a ház ezt végzésképpen kimondja. (Élénk helyeslés.)

Ghyeczy Kálmán pártolja ez indítványt azon feltétellel, hogy a végzés ne indokoltassék a törvény hiányára való hivatkozással. S így lön elfogadva a végzés.

Ezt az elnök kimondván, ismét Deák Ferencz emelt szót, jelentvén, hogy időközben, mig az országgyűlés szünetelt, az általános hadkötelezettségre vonatkozólag egy If. rendelet adatott ki, mely az ország alkotmányos alapjogaiba ütökzik, s a népet legbensőbb rétegeibe ható ezen önhatalmu intézkedés foganatosítása ellen feliratot indítványoz. (Éljenzés.)

A jegyző felolvassa az indítványt, a mint következik:

Deák Ferencz pest belvárosi képviselőnek indítványa:

A védrendszerre, illetőleg a hadsereg kiegészítésére nézve most legközelebb kiadott felsőbb rendelet ellen ő Felségéhez intézendő felirat tárgyában.

A védrendszerre s illetőleg a hadsereg kiegészítésére nézve most legközelebb egy felsőbb rendelet adatott ki, és ennek kötelező ereje alkotmányunk alaptörvényeinek sérelmével Magyarországra is kiterjesztetett.

Ez ellen felszólalunk véleményem szerint kötelességünk, minél fogva én egy e tárgyban ő Felségéhez felterjesztendő felirati javaslatot mutatok, be, s kérem a t. házat, méltóztassék annak tárgyalására hatánapot kitűzni.

Deák Ferencz s. k.

pest-belvárosi képviselő.

Ezután olvastatott a felirati javaslat, melyet már mult számunkban közöltünk.

A ház élénk tetszésnyilatkozatokkal fogadta e javaslatot, s lelkesen éljenzé az országgyűlés vezérét.

Madarász József szólalt fel erre. Sajnálattal fejezi ki, hogy majdnem az egész házzal ellentétben áll nézete e tárgyban nem ugyan a cél, de az utra nézve. A tárgyalás alkalmával szabatosan röviden előadandja nézetét, most egyszerűen kijelenti, hogy kötelességének érzi, ugyanezen tárgyan szintén indítványt tenni le a ház asztalára.

Ez indítvány szintén felolvastatott, s szövege következő:

Indítvány.

A most mult 1866. december 28-dik napján kelt, Magyarország és a hozzákapcsolt részekre nézve, az 179%- 19. és 1827. 4. t.-cz. szerint törvényellenes hadkiegészítési pátens tárgyában.

Tekintve azt, hogy a fennjelölt pátens által, nem csak az alkotmánynak egyik legfőbb biztositéka, a nemzetnek részéről törvényei szerint csak is öt illető szabad, önrendelkezési joga szándékolatik megsemmisíttetni; de általa az ország ifjúságának személyes biztonságára és a családok nyugalma is megtámadtatik.

Kötelességemül ismerem a t. képviselőháznak elfogadás végett a következőket ajánlani:

határozza el a képviselőház

1-ör. Minekutána Magyarországon és a hozzá kapcsolt részekben az 179%- 3. t.-cz. szerint a királyi örökös magát hat hónap alatt megkoronáztatni, az alkotmány megtartására hitet letenni, hitlevelét kiadni, és a hat hónap alatt is az ország alkotmánya és törvényei szerint kormányozni köteles; —

minekutána az 1715: 1. 2. 3. — 1723: 1. 2. 3. — 1741: 8. — 179%: 10. — 1827: 3. és 1848: 3. t.-cz. szerint, még a koronázott törvényes király sem igazgathat Magyarországon és a hozzá kapcsolt részekben pátenssekkel, de csak is önálló, független, saját alkotmánya és az ország saját törvénye szerint; —

minekutána az 179%: 19. és 1827: 4. t.-cz. szerint az unjczok megajánlásának joga egyedül és kizárólag Magyarország országgyűlését illeti, —

még pedig úgy, hogy az országgyűlési törvényes megajánlás nélkül, az újonczok ki sem állíthatnak; — minekutána Magyarországnak önméltóságát szabad büntetkezési joga az, a melynek alkotmányos gyakorlata által képes Magyarország nemcsak önméltóságát kifejezni, úgy, hogy szabadszellemtől demokratikus alkotmányát küll- és belelenség ellen megvédeni nemcsak kész, de képes is; — de egyúttal ez által nyújthatja Európa szabadszellemtől népszerűségét a biztosítékot is, hogy sem vére, sem vagyonát alkotmányellenes irányzatokra, abszolút érdekekre és célokra fel nem használhatják:

mind e törvényeknél és indokoknál fogva, a fennjelölt 1866. dec. 28. d. napján kelt hadkiegészítési pátens, Magyarországra és a hozzá kapcsolt részekre törvényellenes, érvénytelen és nem fogadható.

2. or. Mivel Magyarországnak és a hozzá kapcsolt részeknek, a végrehajtó hatalmat még a koronázott király is csak a törvényes értelemben gyakorolhatja, elvárja a képviselőház, hogy Magyarországnak egyetlen gyermeke sem fog a fennjelölt törvényellenes hadkiegészítési pátensnek fogadható részéhez sem közvetve, sem közvetlenül járulni; — kinyilatkoztatja egyúttal, hogy csak a kik megfelelően jelzett vételeknek részeseiké válván, önmaguk teszik ki magukat a büntény megtorlására ugyanazon törvényekben kiszabott büntetéseknél.

Pest, 1866. január hó 10. d. napján.
Beadja Madarász József, s. k.
Fehérmegye, Sár-Keresztúr vál. kerületének képviselője.

Elnök: az indítványok kinyomtatását elrendelte és tárgyalási napul jövő keddet, jan. 15. két tízi ki.

Ezután Gajzágó Salamon és Hosszu József igazoló-bizottmányi előadók előterjesztése folytán b. Vay Sándor igazgató, ugyancsak Puskari János fogaraszvidéki képviselő is.

Általános honvédség.

(Javaslat. — 2. d. melléklet a hadügyminiszteri előterjesztéshez.)

Érvényes az osztrák birodalom minden koronaországára, Tirol grófság, Vorarlberg tartomány és a határvidékek kivételével.

(Folytatás és vége.)

22. §. Az előbbi paragrafusban említett gyülekezések alkalmával a községi elöljáróknak kötelessége, a honvédek létszámát ellenőrizni, a netalán szükséges helyreigazításokat megtenni, vagy késedelmes honvédek kötelezettségeit teljesítésére ösztönözni.

Egyébiránt a községi hatóságoknak télen is, továbbá a kerületi honvédségi hatóságnak és az országos honvédségi hatóságoknak minden évszakban szabadságukban áll, a honvéd-kötelezettek rendkívüli ellenőrségi gyülekezését elrendelni, mely el-

rendelést (betegség esetét kivéve) pontosan teljesíteni kell.

Az ily ellenőrségi gyülekezések alkalmával a nyilvánvaló szolgálatra képtelenekül megjelöltek is szemle alá vehetők.

23. §. A községi hatóságok kötelessége, minden honvéd-kötelezetté válókorban álló egyéneket, kik a községhez tartoznak, vagy abban huzamosan tartózkodnak, jegyzőkönyvekben nyilván tartani.

A honvédségi szolgálatra nyilván alkalmatlannak, e jegyzőkönyvekben külön rovatok alatt kimutatódnak.

54 hüvelyk alatti testmérték nyilván alkalmatlannak tesz.

Azon egyének, kiknek oly testi hibájuk van, mely nem mutatja ugyan őket nyilván alkalmatlannak, melynél fogva azonban honvédségi szolgálatukat nem teljesíthetik, tartóznak az évi rendes katonasági elöljáróknak a községi hatóságnál felszólalni, és ez által consignatio mellett a katonasági bizottság elé vezetendők véghatározat végett.

A sorozási bizottmány által honvédségi szolgálatokra képtelenekül osztályozott egyének az illető rovatokba sorba bejegyzendők.

A képtelenekül ismerteknél e körülmény jegyzetbe bevezetendő.

Hogy mily alapelvek szerint ítélandó meg valamely honvédségi kötelezett szolgálati képessége, azt külön utasítás határozza meg.

A ki testi hiba alapján felszólalni elmulasztja, magának tulajdoníthatja, ha hirtelen kiszólítás esetében, honvédségi kötelezettségének teljesítésére kímélet nélkül szoríttatik.

Az általános honvédség alóli felmentésnek, a testi képtelenségen kívül (a honv. törv. 21. §-a szerint), szabály szerint más czime nincs; azonban oly egyének, kik a nyilvános ügyek vitelére, a viszonyok minőségéhez képest, a honvédség kiszólításának pillanatában, és olyanok, kik a közsegtagok és két, a községtől sajátlag e célra választott bizalmi férfi véleménye szerint, családjuk fenntartására, még a honvédség táborba szállításának rendesen rövid idején is mulasztással szakszükségek, kivételképen felszabadíthatók.

E körülményeknek, melyek minden pillanatban változhatnak, megvizsgálása azonban csak akkor történhetik, midőn a honvédség készen állására a rendelet (25. §.) kibocsátott, és a községi hatóságnak akkor, az általa kivételesen tett felmentéseket, okadatolva a kerületi honvédségi hatóság tudomására kell hozni, melyet az a jog illet, hogy az oly felmentéseket, melyeket eléggé okadatolva nem lát, megszüntesse.

Valamely, a községi hatóság által, fentebbi nemű családi viszonyok alapján tett felszólalásokra hozott elutasító ítélet ellen pedig felelősség intézkedése a kerületi honvédségi hatósághoz; e hatóság elutasító ítélete ellen pedig utolsó felülfolyamodásképen az országos honvédségi hatósághoz; azonban időközben a honvédelmi kötelezettség teljesítendő.

24. §. A cs. k. hadsereg névze meghatározott általános évi sorozási időszak utolsó napján tartozik a községi hatóság a honvédségi kötelezettekéről vitt jegyzőkönyvét bezárni, és összes ki-

első helyen álló politikai szabadság után legközelebb a terménygyűjtéssel megismerkedés s ezeknek a közszükségletre felhasználni és alkalmazni tudása volt a főgőg, mely az általános jólétet és közvagyonosodást leginkább előmozdította. Avagy nem lesz-e felesleges Anglia s Amerika e téren fejlődése történelmére utalnom? A szorosabb értelemben vett terménygyűjtés közül mind a három ágának van, habár nem egyenlő befolyása a köz jólét felvirulhatására. Azonban míg az állattan (zoológia) azon egyaránt hasznos állat s különösen nehá a háztartás és gazdaságban kártékony rovar megismerésén kívül nem igen bír az említett célra több befolyással; addig a növénytan főként pedig a vegyészettel egybekötött földtan (Geologia) számos megbecsülhetetlen segédességgel nyújt a gazdaságot s gyárpár magas fokra való emelkedésére.

Senki sem kételkedhetik többé, hogy Erdély jólétének jövője alkotmányunk helyreállítása után egyedül a gazdaságot és gyárpár fejlődésében fog gyökerezni. Nem képzelik hazámfiai, hogy muzeumunk csak eddigi gyűjteményeiből is ítélve, mennyi roppant természeti kincs szunyad hazánk talajában, vagy felette; hol feltárva, hol elrejtve és csak buvárszerűen s dolgozó kezre vár, hogy mentől hamarabb közvagyonosodást varázsolhasson elő. Épp azért nem csak a jelen, de az utókor is végtelen hálával tartozik ismeretes nagy hazánkfiá irányában, ki muzeumunk alapítása s létrehozásában, mint föltételező, örök emléket fog maga után hagyni. Az érintett két utóbbi tudomány biztosabb vezérfonal gyanánt fog szolgálni a kincseshalmazok kikutatása vagy a már meglévő felhasználásában, mint csak a találatok minden előkészület nélkül neki rohanó kísérletek.

Avagy nem kerülheti-e ki például: a mezei-gazda, talajt jelző növényeinek pontos ismeret által azon több évi idővesztéssel egybekötött költséges termelési kísérleteket, melyeket mulhatatlannal meg kell tennie, ha földjének minősége s termőerejéről tökéletes tudomást kíván szerezni? És ismét megfordítva, nem szolgál-e a földésznek kényelemmel

mutatást nyújtani be a kerületi honvédségi hatóságnál.

A hadkiegészítési kerületi parancsnok, ki minden parancsnoksága alatti kerületi honvédségi hatóságnak tagja, intézkedést tesz az összes kerületenként egyesített kimutatások egész összeállításáról, és ez összátnézetet az országos honvédségi hatósághoz intézi, mely ismét egy, az egész koronaországban magában foglaló átnézetet küld be egy példányban az államminiszterhez (udvari kancellárhoz), egyet a hadügyminiszterhez, egyet pedig a koronaország parancsnoklő tábornokához.

Az évenkénti sorozási időszak bezárása után harmincz nappal, a hadügyminiszternek az egész birodalom honvédségi létszámáról tudomással kell birni.

25. §. Mihelyt a honvédek kötelezettek kimutatásai beérkeztek a kerületi honvédségi hatósághoz, e hatóság intézkedik a századokba (escadronok, századok stb.) való beosztásról s ez osztályokat egybegyűjtíti tisztjeik és altisztjeik választása végett.

A kapitányt az illető század legénysége választja, a honvédségi hatóság által a végre kirendelt bizalmi férfi vezetésére alatt.

A többi tisztet a kapitány vezetése alatt választja a legénység.

A választások relatív szavazattöbbséggel történnek.

A honvédségi hatóságot illeti a választás megerősítésének joga.

Államhivatalnokok, nyugdíjazott vagy tiszt ranggal nyugalmazott tisztiek szintén választhatók; ez utóbbi két osztálbeliek azonban csak fenálló katonai rangjukban vagy felsőbb honvédi rangfokozatokra választathatnak meg.

Az altisztjeit és örvetöket, a század tisztjeivel egyetértésben s hat bizalmi férfit magához véve a század legénysége közül tanácskozással végett, a kapitány nevezi ki, kiválólág tekintetbe véve azokat, kik már a cs. kir. hadseregben szolgáltak ily minőségben.

Aztán trombitásokat és dobosokat választ a kapitány.

A honvédségi hatóság kijelöli azon honvédek kötelezettségi korban levő orvosdoktorokat és sebészeket, aztán — a lelkeszi hivatalokkal egyetértőleg — azon lelkeszeket, kik a községek egészségügyi s egyházi szolgálatának csonkítására nélkül a honvédséggel kiállni tartoznak; továbbá fölfogad egy puskaművest, ha a kerületben nem találkoznék honvédek kötelezett puskaműves.

Az orvosoknak saját sebészeti eszközeikkel kell ellátni magukat s a község gondoskodni tartoznak kellő mennyiségű sebkötőlekről s orvosságokról.

26. §. Mihelyt fölkészül valamely honvédségi osztály, mindegyik tagja elrendezi magán ügyeit s várja a parancsot a táborba szállításra.

Huszonnégy óra múlva a fölvívás után valamennyi honvédek kötelezett összegyűl a meghatározott gyűlőhelyeken s ott megkapják fegyvereiket és felszerelésüket.

Minden osztály isteni tiszteletben vesz részt, s azután a lelkes s a község elöljáróinak jelenlétében a zászlóra teendő eskü helyett ünnepélyes fogadást tesz.

egybekötött nagy hasznára, ha a növényt jelző talajok ismerete után minden hosszas kísérlet nélkül rögtön meg tudja határozni azon gabna- vagy takarmányfajokat, melyeket alkálilág ismeretes talajában, lehetőleg kevesebb költség mellett legnagyobb haszonnal termelhet? Pedig e kérdésekre a növény és földtan legnagyobb könnyűséggel megfelelnek.

Csak egy példát hozok fel. Tavaly alkalmam volt a muzeum költségén az Alvincz-Zám közötti vasutvonal földmunkálatait geológiai szempontból megvizsgálni. A talajmetszéseket csaknem mindenütt még friss állapotban találtam. A fel- és altalaj egyiránt fel voltak tárva. Soha jobb alkalom nem kínálkozott a föld- és talajtanek észleltetése s többféle gazdasági kérdés felfejtése! Ha akkor a gazdasági-egyet egy egyént, felteszem titkártját, velem küldi, ez kézzelfoghatólag képes lesz vala kimagyarázni több kétes kérdés ismeretlen voltát. Például: Hogy a rendesen szívós és nedves agyagtalaj miért porhanyó és száraz a Zám-on inneni határban; továbbá a forró laza homokföld miért hűvös és nedves folytonosan Pad és Tordos között? Felfejtjük az altalaj minőségében rejtett. Végre láthatta volna okát, miért bír ez egész vonalon Alvincz diluvialis emelvénye (terasse) a legtermékenyebb talajjal? stb.

Hogy a kis Erdély terményrajzi szempontból mily gazdag, és hogy mennyire felköltötte az idegenek érdekét is ez ország irányában, bizonyítja azon 400 darabot meghaladó könyv és értekezés, mely a civilizáltabb nemzetek csaknem minden nyelvén jelent meg eddigelő nyomtatványban, s hazánk természettudományi különböző ágait ismerteti, hol meglehetősen, hol hiányosan. Egyedül a Geologia — az ásványtant is ideértve — 300 kötetnél többet tartalmaz. E könyvtármagból kiderül, hány ember foglalkozott eddigelő Erdély természettudományainak gyűjtésével s buvárlatával. Hát még azoknak száma, kik mit sem irtak, mennyire mehet? Valószínűleg, mint rendesen szokás, megtízszerezi az irókét! Szinte gondolná az ember, már minden fel van fedezve! Pedig még alig állunk valamivel

A honvédségi osztályok további eljárása e percztől kezdve a hozzájuk érkező katonai parancsnoktól függ.

27. §. Ha több honvédségi osztály egyesül közös működésre, akkor a kerületi honvédségi hatóság, vagy — még nagyobb mérvben — az országos honvédségi hatóság nevezi ki a parancsnokot, minél szem előtt kell tartani, hogy erre mindig valamely portyázó katonai tehetséggel ellátott s főleg az országos ismeretes és jól tájékozott, az ország nyelvét értő személy szükséges.

28. §. A honvédségi főtisztek viszonyát a cs. kir. hadsereg főtisztjei irányában a szolgálati utasítás szabályozza.

A honvédségi tisztiek és altisztiek, mint ilyeneknek minősége, megszűnhetik önkéntes lemondás, vagy a felsőbb hatóságok határozata által.

29. §. A pénzügyi és csendőrségnek, ha a hadi állapot által kényszerítettnek, tulajdonképi működésüket meg kell szüntetni, és a honvédséghez csatlakozni, melynél helyismerete által, a honvédségi osztályoknak portyázásoknál különböző fegyvertényekre vezetésében igen nagy hasznót tehet.

30. §. A honvédségnek hazabocsátása után a honvédségi osztályok parancsnokainak a kincstártól kapott fegyvereket és felszereléseket, gondviselés végett ismét át kell a kincstári depot-kba szolgáltatni.

KÜLFÖLD.

— A „Börsenhalle“ írja: „A berlini lapok tervezetűsére Törökország felosztásáról, a „Wiener Abpost“ demontja a „Mem. Dipl.“ ellenében nem roszkor érkezik, hogy a keleti kérdésben, tájékozást szerezzen. A bécsi kormány nyíltan és kerekken kimondja, hogy keleti politikája ma, mint máskor, a statusquo fenntartása a török birodalomban.

„E szerint mérhető meg becse azon hírlapi híreknek is, melyek szerint Ausztria abban jár, hogy Olasz- és Görögország között szövetséget hozzon létre. A statusquo politikája folytatásának bevallása, kedvezőtlen jóslatokra adhatna alkalmat a már annyiszor kudarcot vallott osztrák öröklött stabilitási politika eredményeit illetőleg, ha nem jönnek szerezésre más körülmények is közbe, mik jelenleg ezen irányt helyesnek tünetik fel. A legfontosabb körülmény mindenekelőtt az, hogy a nyugati hatalmak egyetértének: ez évben nem engedni meg, hogy a keleti válság kitörjön. Ezen határozathoz Ausztriának csatlakozni kell, mert részéről szintén kívánatos, hogy minden égető kérdés elnapoltassék. Ausztria a nyugati hatalmaktól akkor sem válhatnék el, ha a kilátások Bosnyák-ország és a Herzegovinában osztrák secundogenitúrákat alapíthatni, több alappal bírnának, mintsem valóban bírnak. Ha pedig valamikor Párisban és Londonban a jelszót, hogy Törökország fenntartassék, elejtendik, Ausztria nem lesz oly meggondolatlan ellenük lépni fel, hihetőleg azonban lesz annyira consolidálva és megerősítve, hogy a megosztásnál elveheti magának azt és annyit, a mi és a mennyi neki tetszik.“

tul a kezdeten. Fájdalom ez egész terményrajzi könyvtárban kevés áll a tudomány mostani színvonalán. De azért ez mit sem von le némely régebbi buvár érdeméből. Hiszen a tudomány legalább századunkban az idővel karöltve folytonosan halad; és csak azok, kik nem bírák kiállani a verseny, érdemlik meg, hogy a pályatérrel letolassanak.

Közleményeim folyamában muzeumunk gyűjteményeiből főként azon természettudományi tárgyak ismertetését tűztém ki célul, melyek eddigelő civilizátoraink által csak felületesen vagy éppen nem irattak le. Azonban szükségesnek tartom megjegyezni: minthogy a lehető népszerű irmodort válsztám, minden száraz tudákos definitióktól távol tartom magamat s csak a tudomány által felderített végeredményt fogom idézni, hallgatással mellőzve ama hosszú rögös utat, melyen át a tudomány célhoz ért. Legnagyobb súlyt fogok a tárgy gyakorlati ismertetésére fektetni, s ha az bir ezzel, úgy tüzetesen fogom ez oldalát tárgyalni. Egyszersmint nem mulasztandom el köszönet s hála gyanánt az érintett tárgyak adományozóinak neveit is elősorolni.

Nagyon fáj lelkenem, midőn úton útfélen hallom, hogy hazámfiai közül nincs ahoz értő ember, ki tudományos vagy gyakorlati szempontból, különösen természettudományi tárgyak körül tudományos intézeteknél valamit jól eligazítani képes lenne, és hogy e célra mindég kívülről kell egyént hozzatunk, alkalmaznunk. E balhiedelem megezőfőlésára alkalmilag meg-meg fogom említeni, habár szerénységű megértésével is, azon homfiak neveit, kik a természettudományok terén érdemeket szereztek, vagy jelenleg is azok gyakorlati oldalával foglalkoznak. Azonban, hogy kiknek állana hazafiakötelemükben az ily egyéneket — kik minden önfőtogatástól menten, visszavonultan élnek — kifizetésni s alkalmazni, engedje meg a tisztelt olvasó közönség, hogy most az egyézer hallgatással mellőzzem.

(Folytatjuk.)

*) Szerző becses ígérete szerint minden hóban fog legalább egyszer, de néha kétszer is, ily ismertető közlemény lapunk tárczájában megjelenni. Szerk.

A „P. L.”-nak írják: „Egy Bécsből eredt közlemény a külföldi lapokban tárgyalásokról szól, melyek a hatalmak közt az iránt folynának, hogy a porta birtoka az európai hatalmak által biztosított. Erről pedig egyáltalán nincs szó. A török birodalom integritása az 1856-diki párisi szerződés által el van ismervé, melyen nem fognak tul menni, vagy legalább csak akkor, ha a porta elhatározza magát keresztény alattvalói teljes polgári és politikai emancipációját végrehajtani. Mert akkor az utóbbinak megszűnik minden ürügye mozgalomra oly annyira, hogy egy európai hatalom sem hivatkozhat, törzs és vallási rokona szenvedései iránti rokonszenvére, hogy e cím alatt a lázadásokat szíthatták. Azonban mindenek előtt a portának azon fennebb említett kötelezettségeit kell végrehajtani.”

ANGOLORSZÁG. London, jan. 7. Vannak angol lapok, melyek az orosz császár közelebbi három ukázának foganatosításában nem látják még a lengyel nemzet sarkkötét, mi a „Times” szerint feltámadás nélküli halált jelezne. A „Globe” ezt mondja: „Vannak a szárazföldön hatalmak, melyek épp oly hatalmasak, mint Oroszország, s kiknek érdekében áll Lengyelország helyreállítása. A jelenkor eseményei megmutatták, hogy egy valódi nemzetben hosszas tetszhalál után is kiolthatlan életérő rejlik és azon nagy háború, melynek már szélén áll Európa, több oldalról lehetőséget fog nyújtani a lengyel nemzetnek a feltámadáshoz.”

FRANCIAORSZÁG. Páris, január 6. Az „Allg. Ztg.” írja: „A bécsi kormány céljai nem tévesztendők össze az orosz congressusi igyekezetekkel. Bismark gróf közléseivel kettős, helyesebben, kétértelmű szerepet játszat. Míg egyik részük minden előzékenységgel vannak a francia világkiállítási politika iránt, a másik résznek kötelessége Gortschakoff hűnek kedvezni azáltal, hogy szíjták a keleti tüzet, mely a francia kiállítás épületét fenyegeti. Az orosz lapok s maga Viktor Emánuel király becsülete sem segítenek e munkában. Gortschakoff herceg úgy tesz, mint Bismark. Ő is tekintettel van a kiállítás iránt, midőn a keleti kérdést egyelőre elnapolja. Oroszország mérséklete a kérdés katonai megoldásában, Gortschakoff legtervét akarja elősegíteni, a keleti kérdést már legközelebb egy általános congressus elé terjeszteni. Beust fáradozásai nem erre irányozták. A Tuilleriesi kabinetje meg van győződve, hogy a congressus még a kiállítás évében a keleti kérdés kéréséhez fog vezetni. Már ezért is nem szeret róla hallani. A foreign Officeban az orosz congressusi eszmé már csak azért sem tetszik, mert az angolok teljes szabadsággal kívánják a cselekvés idejékor fellépni. Ellenben osztja Anglia Franciaország nézetét, nem engedné megvárni a kiállítás év nyugalmát. Továbbra a Napoleon és a tory kormány közti egyetértés nem terjed. Beust ur igyekezetei sem, lehetnek mások, Ausztria is csatlakozik ezen egyetértéshöz.”

OLASZORSZÁG. Az „Allg. Ztg.” írja: „Mint régi előharcosa Olaszország szabadságának, lord Russell mostani olasz útjában mindenféle nagyban ünnepeztetik. Utolsó hírek szerint még mindig Felső-Olaszországban idős, s ugy látszik, nem megy Rómába. Legközelebb a kies rétváros San Remóban volt a riviera di Levante mellett. Itt is a syndikus hánylatkozányt nyújtott neki át s éjjeli zenével lett megtisztelve. Ő a Garibaldi hűmúst kérte, mi a nép lelkesültségét fokozta, s a kiáltás: Evviva l'amico d'Italia! Viva l'Inghilterra! nem akart megszűnni.”

A „Krz.” római levelezője szerint, Rómában az ottan élő orosz művészek közt Londonból érkezett levelekről beszélnek, melyek II. Sándor császár élete elleni újabb merényletről tudósítanak. Az összeesküvés igen szétagazott.

NÉMETORSZÁG. A „Köln. Ztg.” írja: „A keleti kérdésre nézve egész tömeg tudósítás kering a nélkül, hogy belőlük kilátszanék a tapogató szárvacska, melylyel a hatalmak nemcsak a közvéleményt, hanem a befolyásosb köröket is mérlegelni szokták. Beust is csak egy mozzanatot tett még Párisban, melynek idáig, ugy látszik, nem sok sikere van. Nem tagadható mindazáltal, hogy a keleti kérdés mindinkább foglalkodtatja a világot. Törökország talán soha sem volt több beszéd tárgya, mint most. A nyugati hatalmak azonban, mint szintén Oroszország, még mindig elhatározza látásának lenni a semlegességre. Szabad folyást akarunk engedni az eseményeknek; ezektől tehát inkább lehetne a kezdeményezést várni, mint azon kabinetektől, melyek e kérdésben már kötelezve vannak.”

Az „Allg. Ztg.” újabban ismét nyújt utmutást azon programra nézve, mit az új bajor miniszterelnök Hohenlohe hg a bajor politika irányeszméjeként felállított.

E szerint „Bajorország feladata oda törekedni, hogy Ausztria német tartományaiban, erkölcsi hódításokat tegyen. A bécsi irányadó körökben nem hajlandók az „Allg. Ztg.” említett közleményeinek különös hitelességet tulajdonítani.

A „Schl. Ztg.” állítólágy figyelemreméltó forrásból úgy értesül, hogy a szent szövetség ébredőben van. E tudósítás szerint: „Ausztria Oroszországhoz való csatlakozásra van utalva, melynek végcélja Franciaország elleni szövetekezés volna, melytől nem kell visszariadnunk. Franciaország csak oly abszolút módon kormányoztatik, mint Orosz-

ország. Az Oroszországgal való szövetekezés a jelenlegi viszonyok közt Poroszországot és valószínűleg Angliát is magába zárna.” (21)

SZERBIA. Belgrád, jan. 5. A „Wand.”-nek írják: „A görög miniszterium változtatva és nevezetesen azáltal, hogy Kommanduros az elnök ségre jutott, György király keleti politikája új alakot öltött. Görögország közeledése a st. jamesi kabinethoz most bevégett tény. Bármiké alakuljanak a dolgok Thessaliában, hol a görög fegyverek már is összeültetésbe jöttek a törökkel és az utóbbiak legyőzettek, és bármint végződjen Kandia fegyverszerencseje — Görögország biztos lehet abban, hogy területe nagyobbodást nyert. Mert ha Anglia a görögöket nem is támogatná, a közvetlen segédesszközök elégségesek lesznek, hogy a küzdelmet a hellének részére reményteljessé tegyék. — A porta mindig nagyobb tömegű török katonaságot küld a szerb határra és a pasák különböző erődítési munkálatokat hajtatnak itt végre. Ez egyenes kihívása Szerbiának, mely aligha fogja ezen nyílt kihívást nyugodtan nézhetni. — Mit már Mahmud szándékolt, végrehajtja most Abdul-Aziz, keresztényeket is ujonoztat Bosniában, azon nyílt szándékkal, hogy azokat Ázsiába szállíttatja, helyükbe ide ázsiaiakat helyez át. Mi a szerb török vérdélés állását illeti, arról nem tudni újat, legálabb semmi bizonyosat. Annyi bizonyosnak látszik, hogy Ausztria a Boul Schaeuistein-féle politikát keleten egészen abbahagyta. — Köztudomású, hogy az 1856 diki párisi conferentián Clarendon lord a török helyőrség eltávolítását Szerbiából szóba hozta, de Boul gróf arról mit sem akart tudni. Ugy látszik, hogy Beust báró Kelet helyzetét jobban tudja felfogni, mint elődje. Ugy hallom, hogy az osztrák követ a szerb kívánságok erélyes támogatására van utalva. Franciaország részéről hasonló várni, ambar Moustier politikáját meg tudjuk ítélni. Azt hisszük különben, hogy Napoleon császár, miniszterét mellőzve, fog valamit tenni Kelet keresztényeiért, hogy legalább a párisi világkiállítás ne kockáztassék.”

GÖRÖGORSZÁG. Athen, jan. 5. Az arkadi kolostorban elesettekért grászisteni tisztelet tartott, melyen a király is jelen volt. A nagyhatalmakhoz rendkívüli követések fognának küldeni, kifejtendők Görögország való helyzetét.

OROSZORSZÁG. Szt.-Pétervár, jan. 5. A „Börsen-Halle” írja: „A krimi háborúk óta 10 év folyt el. Ezen idő alatt mindenik nagyhatalom folytatott háborút, csak az orosz nem. Oroszország kikerülve az összeültözést, csupán egyrészt alkalmazta seregének a lengyel forradalom elnyomására, Kaukáz lakosai meghódítására, s határainak Közép-Ázsiában kiterjesztésére. Ezen 10 évi béke Oroszországnak annyit ér, mint egy egész század (?) kifejlődésére nézve. Csupán egyben maradt hátra Oroszország a többi nagyhatalmaktól: pénzűgye a krimi hadjárat óta nem hogy javult volna, de rosszabb lett. Kisebbség ugyan tetteket, de sikertelenül. Ennélfogva a sajtó most egyenesen szót emel egy pénzügyi bizottmány létrehozása végett, mely az ipar és kereskedelem érdekeit előmozdítaná. Az 1867-dik év, minden előjelek szerint béke év leend. Mit hoz a jövő? Nem tudjuk. Ezért használunk kell a jelent.”

Az ukázok, melyek Lengyelország bekelezését megparancsolták, végre lettek hajtvák. A lengyelországi távrida például „nyugoti tartományi” nevet nyert. Ezek bevezetésekor a csár Berghoz így szólott: „Mint ezelőtt a lengyeleknek őszintén megmondtam: semmi áttatás! hasonló őszinteséggel mondom önnek, hogy minden gyakorlati tény, mely Lengyelország sorsának javítására vonatkozik, nálam a legkétségbees és melegebb pártfogásra számíthat. Alattvalóim közt nemzeti különbséget nem ismerek s ennél fogva semmiféle kedvezésre ne számítson sem egyik, sem másik, éppen úgy, mint hadseregemben nem fogom elébe tenni egyik egyenruhát a másiknak. Ők mindnyájan gyermekeim.”

A „Weser Ztg.” berlini levelezője szerint, az orosz udvar köréből eredő megbízható tudósítások nem hagynak fenn kétséget aziránt, hogy az orosz kormány meg van győződve azon lehetetlenséggel felől, miszerint a keleti ügybe belemarkolhason. A sz.-pétervári udvarnak azon felől e pillanatban nem áll szövetséges rendelkezésére, kire politikájában támaszkodhatnék.

MEXIKO. Miksa dolga Sherman és Campbell tábornokok küldetése óta állítólag nagy előhaladást tőn. Mindkét amerikai tiszt nem csak meggyőződött Juarez nagy népszerűtlensége felől, de sőt azon érzettel távozott onnan, hogy az ő megjelenésük Mexikóban az elnök iránti népszerűtlenséget még inkább öregbítette, és ők igen kiabrandulva tértek vissza New-Orleansba. Ezen kiabrandulási érzetet másrésztől ugyan más módon értelmezik. Állítják, hogy a két tábornok küldetése Franciaországgal egyetértésben történt volna, hogy az amerikaiak Castelnau küldetési célja iránt úgy lettek volna értesítve, miszerint Miksa leköszönését kieszközölni ment. De ők egyszersmind azt hívték, hogy megérkezésükkel a császár tiltást elbágyandja országát, hogy Európába visszaterjen, és hogy így Juarez részére a helyet szabadon találandják. De mind ezen sejtelmek Miksa végvonalakódásával hajótörést szenvedtek. Sőt most a császárnak kilátása van újra megválasztatni.

KÜLÖNFÉLÉK.

© Az új felirat az általános katonakötelezettséget rendelő császári parancs felfüggesztése tárgyában — a mint magán úton értesültünk — az országgyűlés képviselőházának tegnapelőtt tartott ülésében vita nélkül elfogadtatott. Madarász viszárvonta indítványát.

© A magyar államférfiak, kik a bécsi miniszterekkel értekeztek, a „P. L.” szerint megnyugtatóbb kilátásokkal tértek vissza Pestre.

© Hajlani vagy törni! ez a jelszó a bécsi kormánykörökben most, ugymond a „Presse”, s ugyan e lap írja: Hir szerint Bécsben most odátörekednek, miszerint a hadkiegészítési rendeletet részletenként visszavonják, s úgy vélik, hogy még egy mód lenne található, miképp azt a magyar országgyűlés elé terjeszszék. (E mód alatt a magyar miniszterium kinevezése értendő.)

© A Lajthán tuli német képviselők vasárnap este tartott értekezletükben következő két pontot fogadtak el: I. A folyó évi január 2-diki patens által összehívott rendkívüli reichsrathba való választások megtagadandók. II. A reichsrathstatutum és az 1861 febr. 26-ki tartományi törvények alapján és rendelete szerinti választások végrehajtandók a „törvényes reichsrath” képviselőháza és a tartományi bizottságok számára.

© Bartal letette hivatalát ő Felsége kezébe. A fényes helytartósági alelnökséget feladotta képviselői állásának.

→ Megkezdődött a kolozsvári farsáng is, a mennyiben vasárnap e hó 13-án tartottat meg a Redout-teremben az első álarozos bál, még pedig táncszobál, s ezen újítás tévé valószínűleg azt, hogy ezen kezdő bál ezuttal igen élénk és népes volt, s a tánczra lelkesült közönség egész 2 óráig kedélyesen mulatozott és tánczolt. — Csütörtökön (ma) e hó 17-én lesz az első-nőgyelű áleáz-bál, szintén a Redout-teremben; reményljük a szégyenkedés érdekében, hogy ez éppen oly népes és látogatott lesz, mint máskor szokott lenni, mert az élvezetet jótékonyssággal egybekapcsolni, teszi a valójában nemesen mulatozást.

* Időjárásunk olyan, a minőre mostanság alig emlékezünk. A legszebb tavaszi napokat éljük, s a hőmérő 10–12 fok meletet mutat!

* A monostori anyagát, szakértők véleménye szerint, néhány nap alatt teljesen megsemmisül, s ez esetben a Szamos ága, mely városunkat átszeli, ismét jódarab ideig szárazon fog maradni.

* Mint halljuk, Felekit a vendégszerelésben Tóth József váltja fel, ugyanezt mondják Szegeti Imréről is.

* Vélis Kelemen legközelebből Nagy-Enyeden fog hangversenyezni, s meg vagyunk győződve, hogy teljes sikerrel. Ajánljuk a nagyenyediek figyelmébe a fiatal s tehetséges művészt.

© Szamosujvárról egy ifjú saját szerű magaviseletét tárgyaló, s helyesen megróvó irat küldetett be hozzánk, de csak alnév alatt. Kérjük a tudósítót, legalább a szerkesztőséggel tudassa kiletét, hogy bizonyos kérdést tehesünk. Különben is kijelentettük már többször, s újabban kijelentjük, hogy oly leveleket, melyeknek írói még a szerkesztőség irányában is eltitkolni kívánják nevüket, nem vehetünk tekintetbe. Maguk rendes levelezőink is mindig odajegyzik tudósításuk végére: Közli ez s ez.

© A fontos politikai tárgy közlemények halmaza miatt számos vidéki tudósítás hever asztalunkon; a legjobb akarat mellett se szoríthatunk eddig tért számunkra; egy részük elavult, s bocsanatot kérünk, ha másokat csak kivonatilag közlünk. Nem kétkedünk, hogy t. ügybarátaink elnézéssel lesznek, ha a haza sorsát nagyobb mérvben érdekli közlemények miatt egy-egy inkább helyi érdekű tudósításunk háttérbe szorult. Egyebek közt a gyalakutai „töbkek” által aláirt fogalmazványra nézve is szeretnénk határozni; de méltányosnak találjuk ezt felfüggesztetni, míg levelet eserélünk az aláírók valamelyikével, de kivel? s hová címzeve? Tán jobb volna szintén elavultnak tekinteni, miután vannak, a kik aláírásukat, mindjárt a beküldés után visszavonták. Kérünk érintkezési pontot kijelölni.

© Külföldi megyéből írják nekünk még a múlt hórlól: Kik a világtól elszigetelt községekben a népnevelés érdekében fáradozásra vannak hivatva, azoknak követésre méltó például szolgálhat, hogy tekintetes Bedőházi János ur Szász-Veszcsősn — néptanító nem levén — tulajdon házában ingyen téli iskolát nyitott, a szegény tanulókat saját költségén taneszközökkel látja el, s a néptanító szerepét eléggé nem dicsérhető módon kezdte pár hó óta gyakorolni. A tudósító Téglási F. Gábor ur méltán kíván a derék kezdeményezőnek sikert és számos követőt, s méltán emeli ki e tény, mint nemes törekvést, szolgálatot tenni a nemzeti műveltség érdekében. A szabadság és polgárisultság új hazájában, Amerikában, e tekintetben szép példa ragyog előttünk. Ott a legmagasabb állású egyéniségek, államférfiak és tábornokok nem restellik üres óráikat arra fordítani, hogy elmennek a vasárnapi iskolába, s egy-egy órára egész buzgalommal teljesítik az iskolamesteri nemes tisztelet. Washington és Lincoln szintugy megtették ezt,

mert ott a közszellem a népnevelés ügyében a legfontosabb nemzeti ügyet látja, s ez irányban hatni nálunk is a legkomolyabb hazai kérdés és valódi érdem.

© Alvinczről írják nekünk: E hó 1-én egy elaggott 67 éves, különben jó származású öreg ember, menekülni kívánván a hosszas vénség nyomasztó terheitől, miután egy általa megkísérlett vízbeugrással életének végetvetnie nem sikerült; az irt napon a Borberek részén lévő Zeberník várom nyugati oldalán, mintegy 70–80 ölnyi magaslatról, bámulatos elszántsággal, magát levette. Itt már szomorú közleményemet befejezettnek tekintem; de szerencsétlen véget ért felebarátunk érdekében még meg kell jegyezni, hogy e senkinek ártani nem tudó, s az illedelmet önfeláldozásával utópillanatilag megtartó öreg embernek a sorsától nemcsak az jutott osztályrészül, hogy élte utó-éveit szakadatlan testi fájdalmak közt töltte, hanem a mellett ráadásul a bíraskodni szerető emberek igaztalan ítéletét is kelle szenvednie. Nem csoda, ha végezetre is, különben elég erős lelkiülete, nem viselhetvén tovább a megaláztatás kettős adóját, ötlet végletekig vitte. Hálás köszönet a jobb gondolkodásnak, kik az elhunyt utó-éveiben gondolták s élmeztek, valamint azoknak is, kik tisztességes elakartására kegyesen adományoztak, nekem pedig nem marad egyéb hátra — ugymond tudósító — mint e kötelesség teljesítésével neki örökökre békés nyugalmat óhajítani. B-r.

→ Debreczen városa három kerületének választói képviselőjüket Tisza Kálmánt, Kiss Lajost és Patay Istvánt a múlt évi nov. 17-diki királyi leirat folytán keletkezett országgyűlési vitatások alkalmával tansított maguktartásáért bizalmi szavazattal tisztelték meg.

→ A jelen helyzet — mint a „Hon”-nak Bécsből írják — odaerott, hogy irányadó körökben nem titkolják, miszerint 14 nap alatt vagy a magyar miniszterium ki lesz nevezve, vagy az országgyűlés fel lesz osztatva.

→ Nemzeti színház. Csak elismeréssel kell fölemlitenünk, hogy színházunk igazgatója Fehérvári ur, minden kitelhetőt megteszen, hogy a közönségben érdekeltiséget ébresztszen ezen nemzeti intézetünk iránt, s most egymás után újabb vendégszereplőket léptetett fel, kik nem egy élvezetes estvében s magasabb műelvében részesíték a közönséget. Csak most volt itt Paulai, kire csak kedvesen emlékezhettünk vissza, s kinek ha itt nemlétét fájlaljuk is, de mégis némileg büszké lehetünk rá, mert őt mi adtuk a pesti nemzeti színháznak, itt előttünk fejelet ki azon szép tehetség, mely őt bizonyosan első rangú színművészeink közé emeli, s hivatottá teszi arra, hogy a színtérről letint jelesek helyén megálljon. Alig távozott ő, Mitrovich János bassista lépett fel e hó 11-én egy operai egyveleghen, mikor (olasz szöveggel) a velencei Bravoból a Mercadante című nagy ariát, és Verdi Attilájából egy énekrészt énekelt, kiérdemelt tapsokat és többszörös kihívást aratván. Mitrovich ur jó színpadi alak, minden mozdulatán, minden lépésén meglátszik, hogy a dalművek honában, a szép Olaszthonban szerepelt sokáig, hol az elsőrendű színházaknak volt sokáig egyik kedvelt énekese; hangja, bár kissé vesztett érzességből, de azért kellemes, gőrdülékeny s iskolája kitűnő, felismerhető nála a kikapozt zeneismeret és a magasabb műérzés. Fiatal énekesünk e tekintetben sokat tanulhatnánk tőle. Reméljük, hogy még többször is lesz alkalmunk hallani. — Szombaton, e hó 12-kén, a vendégszerepre megnyert Feleki Miklós fölépelt volt, Sir Patrik Irland őrdőge című drámában. Feleki a czimszerepet — mely a legbajosabb alakítások közé tartozik — művészi tökélyvel adta, minden egyes szava átgondolt, minden lépte plastikai volt, s játékában annyi magasztosság s annyi melegség, s mégis annyi könnyűség, annyi természetesség, s oly személyesítési tökély, hogy a szó teljes értelmében azt nem játék, hanem remeklésnek kell neveznünk. S midőn büszke öntudattal valljuk őt is magunkénak, ki a székegyföld bércei közt láta legelőször napot, akkor köszönetünket kell kifejeznünk, hogy művészetét nem engedi egyedársítani, hanem koronként szerencsételt minket is, a magasabb műélvezetben résztvet, köszönetünket, hogy a fővárosban aratott dícsőség közepette nem feledkezik meg szülőföldjének szép hatáiról is, és megjelen-tén örülnk, főként azért is, mert a kolozsvári színház eddig a színművészetnek, mint egy melegágya volt, hol sok, ma jelesse fejlődött művész kezdé pályáját, most is több reménydús kezdő van színházunknál, s az ilyekre nézve Felekinek hatása, művészetének észlelése csak jót, údvést eredményezhet; őt látva néhány esive többet tanulhatunk, mint több évi elmélet által. A többi szereplők is elég jól játszottak, fel kell említenünk Bercsényit, Balát és Pifkó Lina k. a., ki igen kedves színpadi alak, s kiben szép tehetség csirái fejlődnek. A páratlan számú bérletben járó közönség, Paulai előadásában nem aránylagosan részeseülvén, most Feleki által reményli magát kárterített. — Vasárnap, e hó 13-dikán, Gritti Lajos Magyarországnáda adott; Feleki a czimszerepet ismét remekül személyesíté.

KÖZGAZDASÁG.

Kertészeti szakosztály.

Kolozsvárt, jan. 12-kén, 1867. — T. cz. Horváth Gergely úr burjános-ó-budai gyümölcsöséből mult ősszel 81 alma- és körtve fajokból küldött a gazdasági-egyesület kertészeti szakosztályának termés-mutatóványokat determinatio végett.

A szakosztály örömet vonta e feladatot munkássága körébe s az átvett gyümölcsök vizsgálatával, a válfajok különböző éréskorához képest több ízben foglalkozván, a tökéletességre jutott példányokat — kevés kivétellel — determinálta is; de nagyobb a csorba, mit e munkálódásában a tavalyi gyümölcstermés romlásra hajlandósága ejtett.

Az utolsó maradék f. hó 2-kán lévén izelés tárgya, a determinatio eredményét a beküldő termelővel átiratilag közölte a szakosztály; de egyuttal felhivatva érzi magát a gyümölcsészet barátait Horváth Gergely úr fennidezett — becses fajokkal bővelkedő — gyümölcsösére figyelmeztetni; másfelől azonban sajnálattal kénytelen kifejezni a felett, hogy ily jeles gyümölcs-gyűjteménynél, hol a legválogatottabb hazai és idegen almák mellett, a legkifűnőbb több fajokat illetőleg — a tökéletes-

ség netovábbján álló körtvék diszlenek, a fajok nyilván tartására eleitől fogva több figyelem nem fordítottott.

Többnyire a f. hó 2-dikán tartott izelés értekezletből, mint a gyümölcstermésztő közönséget közelebb érdeklő válfajok említését érdemelnek:

Kolozsvári Hutter Sámuel úrtól, Reinette Damason, első rangú, egy színű, nagyféle, jó zamatu, termékeny, szaporításra méltó alma.

Ennél nemesebb a Dietrich Sámuel úr által bemutatott Nieman piros Reinette. Húsának omlékonyága, finom zamata s levelessége a Ribston peppinre emlékeztet. Kifűnő első rangú, tenyésztésre eléggé nem ajánlható alma.

De az elsőség pályabére a Fülel István úr által bemutatott „Blenheim” és „Franklin” (utóbbi Schönbrunni reinette név alatt is ismeretes) két peppin fajnak ítéltetett oda ez értekezleten; melyek önmaguk szépségük s kifűnő jóságuk által, minden dícséreten s ajánlaton felül emelik. Megjegyzendő lévén, hogy a Blenheim peppin fedett szél-aljas helyet igényel, másképp szárának hosszúsága s termes volta mián szelek által könnyen leveretvén sok károsodást szenved.

Az értekezlet megbízásából közli: Aschermann Ferenc, titkár.

— 5. sz. 1867. — Alólirt kereskedelmi- és iparkamara tudatja, hogy a podurnouj es. k. vas-mű igazgatósága az öntött, rud- és műszervas, valamint az elkészített ezikkék és gépmunkák árait tetemesen leszállította, s a leszállított árjegyzék az alólirt iparkamara irodájában megtekinthető. Kolozsvárt, január 14-kén 1867. A kereskedelmi és iparkamara.

— A brassói keresk. és iparkamara mult évt dec. 11-kén tartott üléséről szerkesztett s csak most kapott jegyzőkönyve szerint az erdélyi vaspálya érdekében azon k. és iparkamara is felirt a keresk. miniszterhez.

— A „Kertész-gazda” ez évi (3-dik évi) folyamának első számát maig se kaptuk; a helyett megjött a 2-dik szám. Tartalma: buzogány czírok, képpel; a szőlőszet és borászat ügye Franciaországban dr. Pólya Józseftől; ismét egy kifűnő indigó-gyártó Katona Dienestől; szőlőszeti és borászati iroda Paulson Nagy Zoltántól; magyar görög dinnyefajok-törzskönyve és a magyar dinnyészet törzskönyve Girókutitól több képpel; a magyar bortermesztő és az orsz. magy. gazdasági egyesület szőlőművelési szakosztályának értekezlete. Galamb-posta.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 16-n: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 69.70. 5% Metalliques 100 frt. 58.60. Kamat 62.60. — Bank-részvény 727. — Hitelintézeti részvény 200 forint 159.10. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4, kr 132. — Ezüst 131 1/4. Cs. kir. arany 6.26. — 1860. kölcsön 84.40.

Január 12-n: Földtehermentési kötvény magyarországi 70. — Erdélyi 65.50.

UJ POSTA.

— Sz. Pétervár, jan. 13. A császári sajtó-amnestiát bocsát ki. — Egy január 11-dikén a színházban rendezett bál, a kandiaiak javára, nagy sikerrel ment végbe. A czári család és a diplomatai testület is részt vettek.

— Konstantinápoly, jan. 13. Miniszter-válság állott be. Az athéni török követ visszahívása elhatározott. — A „Levant Herald” jelenti: Legújabbán két görög hajó Kandia szigetére 900 önkéntest szállított. A már egyszer meghódolt sphaikióták ismét fellázadtak.

— Florencz, január 14. A király ezeket mondá a feliratot ányújtó küldöttséghez: A pénzügyi- és a római-kérdés még megoldandó. A pénzügyekre vonatkozólag remélhető, hogy a nehézségek nemokára le fognak küzdeni. A római ügy az idő kérdése, mely azt a nemzeti igényeknek megfelelőleg oldandja meg.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

669. 1867.

(23)

(1—3)

Hirdetmény.

Zarándmegye területén fekvő, a Zdráhalezi János evangelista bánya társulat aranybányából több részvények, pótpénz hátralék és járulékaik miatt, jövő 1867 évi február 18-ik napján d. e. 10 órakor itt Nagyvágyán, a bányabírószág tanács-termében tartandó bírói árverés útján, készpénz fizetés mellett eladtnak.

Névszerint: Ribiczein, Baternai Aloizának 10 részvénye 650 frt pótpénz; gróf Bethlen Ferencnek 1; Csullak Dánielnek; Szabó Józsefnek egy-egy részvényeik 65—65 frt pótpénz; Baternai Ákosnak 16 1/2 részvénye 1072 forint 50 kr. pótpénz; Baternai Atilla, Geiza és Irma, mint néhai Baternai Antal örökösének 16 1/2 részvénye 1072 frt 50 kr. pótpénz és járulékaik miatt.

Kelt a nagybányai kir. ker. Bányabírószág tanácsüléséből december hó 31. 1866.

9. 1867. Eln.

(17)

(3—3)

ÉRTESÍTÉS.

Kolozsvár sz. kir. város által elvállalt 40 sebesült harezos részére, a mult évben felállított kórház költségei fedezésére adakozásokból, és a Himmelstein-féle Kávéház 24 órai 71 forint 80 kr-ra rugott tiszta jövedelméből begyűlvén

összesen 1440 frt 1 kr.

2 darab arany és 1 tallér; és ebből a felszerelésre beállított gondnok és eszelésig fizetésére kiadtván 516 frt 42 kr.

maradt fenn az aztán nem szükséges kórház megszüntetésekor 923 frt 59 kr. két arany és egy tallér, az ebbeli megvizsgált és helyesnek talált, a városi pénztári hivatalnál mindenki által megtekinthető külön számadás szerént.

Miről alólirt az érintett kórház létre hozatalában eljárásra a mult évben 194 községi és 2885 tanácsai számok alatti végzéseknél fogva felbatalmazott bizottmány-nak van szerenéseje a kegyes adakozókat oly felkérés mellett ezennel értesíteni, hogy mivel számos adakozók részéről azon óhajtas nyilvánult, miszerént a beszerzett felszerelési eszközök az ilyenekben egyébaránt is szűkülő városi dolgozóház és szegények intézete részére átengedtetvén, a megmaradt fennebbi pénzkészlet osztassék ki szükségseikhez képest a kolozsvári illetőségű megbénult katonák, ugy az elesettek özvegyei, árvái között, köztudomásra juttatandó számadástétel mellett, — sziveskedjenek azon t. cz. adakozók, kik ebbe bár mi okból bele nem egyezhetve, pénzüket vissza kívánják, ezt rövid uton a városi pénztári hivatalnál folyó év február 15-éig kijelenteni, és onnan a befizetésekor kapott nyugta előmutatása mellett a tett költségek aránylagos levonása után kiszámítandó illetőségüket kivenni, hogy az irt nap elteltével a pénztárban még találatandó e tárgybeli pénzkészletre nézve a bizottmány maga további intézkedéseit a fennirt irányban megtehesse.

Kolozsvárt, január 8-kán, 1867-ben.

Bizottm. Elnök id. Wendler Frigyes.

Bizottmányi tagok: Simon Elek. Dr. Pataki Dániel. Dr. Szabó József. Dr. Szombathelyi Gusztáv. Alorv. Gspan Károly. Schütz József. Id. Tauffler József. Váradi József.

Számos orvosi híres tekintélyek által megpróbált, bizonyított, és ajánlatot!

Dr. SUIN DE BOUTENARD illatos FOG-PASTAJA.

Egy elismert czélezerű készítmény a fogak és foghús ápolására. Sokkal hamarabb és biztosabban tisztít mint az eddig ismert és használt szerek, és egyuttal az egész szájüreget igen jótékony frisseséget kölcsönöz. (77)

Dr. LINDES tanár

Növ. Rud-hajkenőcse,

igen jótékonyan hat a haj nevelésére, a menyinyiben ezt hajlékony minőségben megtartja és a kiszáradástól megóvjá; e mellett a hajnak szép természetes színt kölcsönöz és emelkedett ruganyosságot, míg más részről ugyanakkor a választék szilárdan tartására különösen alkalmas.

Eredeti darabokban 50 kr.

A valódisáért kezeség váltaltatván a fennebbi árakért kaphatók:

Kolozsvárt: WOLFF JÁNOS és Engel József gyógyszerészeknél, valamint:

Beszterczén: Kelp Ferenc; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszerészek. Dévén; Bosniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Engeden: Horváth Ferenc. Érsekbethodáson: Schmidt A.; Károlyfőúrdt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Segesvárdt: Misselbacher J. B. és fia. Sz. Újvárdt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászsebenben: Weissörtel Ad. G.; Sebenben: Zöhner J. F.; Székely-Kereszturon: Binder Márton. Sepsi-Szentgyörgyön: Vitályos Béla. Sz. Údvárhelyt: Kamutz J. A. gyógyszer. Szerédben: Gózy A.; Sz. Somlyón: Ruszka Ignác. Tarnadon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolf G.; Zalaúthán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

(306)

ROSENTHAL H.

porosz kir. udvari gyárnok

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE.

Udvari tanácsosok és tanárok

OPPOLZER és BALASSA,

a cs. kir. orvosi tanácsos és nyugdíjazott kartagynököknek az orvosi tanszagnál

Dr. VISZÁNIK,

ugy mint az elsőrendű orvosok

KOVÁCS, LÖWY és dr. LENK,

(Schwarzenberg herceg házi orvosa) urak kiadott véleményük szerént.

ROSENTHAL H.

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE,

sápkor, vérszűke, erőtlenség és női-betegségek ellen, továbbá: lábbadozásban rendeltetett és mint legjobb szer bizonyult be.

Kapható majd minden nagyobb gyógytárakban az ausztriai birodalomban.

Egy nagy üveg ára 2 frt, kisebb üveg 1 frt 35 kr.

Rendelmények egyes üvegekre még 10 kr hozzá számításával, a pakolás és fuvarlevél bélyegért, postai utánvétellel pontosan teljesíttetnek.

Főraktár Erdély részére:

TEUTSCH B. JÓZSEF-nél Segesvárdt.

Fiók raktárok:

N. Seben: Dr. Kayser gyógyszerész. M. Várárhelyt: Bucher Miksa. Kolozsvárt: Dr. Hintz. Székely-Udvárhelyt: J. A. Kaunz. Brassóban: F. Jekelius. Medgyesen: W. Wolf. Szász-Régenben: Tr. Wachner. Nagy-Selyken: Szenczy Gábor.

Részleges raktárak átvétele iránt értekezhetni a fenn megnevezett főraktárnál.

ROSENTHAL H. bécsi Glycerin vas-gyomor-szesze

gyomorgyak és arany-ér ellen.

ROSENTHAL H. bécsi Glycerin vas-gyomor-szesze

gyomorgyak és arany-ér ellen.

(25)

(1—6)

Annak bizonyosságául hogy Bécs és Pesten mily magas árban számítják a VARRÓ-GÉPEKET szolgáljon ezen jelentés, mely szerint Ugyanazon

kézi-varrógépeket,

melyeket Bécs és Pestről 40—50 forinton hirdetnek,

BOÉR SÁNDOR Kolozsvárt

30 forintért árulja.

Aránylag ily olcsó árban találhatók ugyan csak Boér Sándornál minden más szerkezetű nagy amerikai varró-gépek családi vagy üzleti használatra

105 forinttól kezdődőleg — 140 forintig, mindennemű mellék segédeszközök és külön Apparatumokkal.

(24)

Hirdetés.

(1—3)

Magyar-Bölkény helységében, Szász-Régentől másfél óra járásra van egy birtok, mely áll 14 hold és 692 □ öl szántóföld, 2 hold és 1182 □ öl kaszáló, 264 □ öl szőlő, 3 hold és 1360 □ öl erdőből, négy lakrészből és külön honyha és éléskamarával ellátott szép lakbázából mellék épületeivel együtt, a legkiválóbb feltétel mellett az 1867 év Szentgyörgy napjától kezdve három, vagy hat évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni felőle levél által, vagy személyesen Kolozsvárt Weimann Jánosnál, vagy Sz. Régenben ifjabb Kaiser Sámuel urnál.

(407)

17/1

(6—6)

Szabadalmazott Union Revolver.

Ezen általunk feltalált, egészen új systema szerint alkotott és a m. technikai vizsgáló bizottság által felülvizsgált ismert Revolver annyival inkább megérdemli, hogy minden fegyverbarát és fegyver szükségűl figyelmét magára vonja, mintán a régi löfegyverek csekély horderejűknél fogva minden értéket elvesztették és a hátulról tüthető fegyver jutott egyedül általános felsőbbre. Könnyű és elegans alakú Revolverünk, a többek közt azon megbecsülhetlen tulajdonsággal bír, hogy löcsőve, sem nem összecsavart avagy kalapált, hanem egyetlen compact tömegből áll, mely minden veszélyt kizár, — továbbá: töltése oly módon megy hogy magától soha el nem sültet, mi más Revolvereknél, fájdalom gyakran előfordul, és végre, hogy csőve egy egyszerű csavarszerkezettel kivethető és mással cserélhető fel, mi által lehetséges lesz egy perc alatt 14-et lövni vele: minden cső 7 löttényűvel bír, fegyverünk hord képessége és biztonságá kifűnő, 100 lépés távra telyes erővel és biztosan tanál; az egésznek kezelése egyszerű, és a tisztogatása könnyen megy; ezen sok előnyök mellett Union Revolverünk a legújanyosabb áron kapható. — A kiállításához mérve adunk

Nagy revolvert 9 csoll hosszú 7 lövés 7 m. f. m. 20—25 frt

kicsiny csinos zseb revolver 7 lövés 5 m. f. m. 20—23 frt

egy külön cső 5 frt.

100 darab löttényű 7 m. f. m. 3 frt 50 kr.

100 darab 5 m. f. m. 2 frt 50 kr.

Egy bőr táská 2 frt.

Külföldi megrendelések utánvét után pontosan teljesíttetnek.

J. EIGNER & COMP.

cs. k. szab. Revolvergyár: Bécs, raktár: Stadt Walfischgasse Nr. 6.

Nélkülözhetlen a tisztelt nő-világnak!

Uj angol szabadékozott kézi varrógépek.

Ára: készülékekkel 40 frt, berendezett borszekrényvel 50 frt.

Alólirt gyári raktár bátorodik a tisztelt nő közönséget az ő szabadékozott, magában Angol- és Franciaországban általános megkedvelt „uj” angol szabadékozott — kézi varrógépekre — figyelmeztetni. E gépek egy a legszebb tűző mint láncszemöltést jól és kitartóan varrják, beszőgő és egyéb készülékekkel vannak ellátva, minden varrómunkára, sőt magára a legfinomabb tűzésekre használhatók, és Ausztriában, valamint Magyarországon, diésekedés nélkül, elismert használhatósága és díszes, csinos kiállításánál fogva magában a legmagasb női körökben is felvételre érdemesített.

Egy ilyen gép ő csász. fensége Gizella főhercegnő birtokában is van, és az utolsó gazdasági kiállításon e gép nagy jutalomérmet kapott.

Elfogadok 5 évi teljes jótállást gépeimre nézve, és kívánatra kész vagyok nemesi és polgári házakról kapott bizonyítványokat elküldeni, melyek évek óta gépeimet a legnagyobb meglepéddel használják és valódi használhatóságáról a legjobb fogják mondani. Még csak azt említem meg, hogy ezen kis csinos gépeket minden asztalhoz csavarhatni és a fentebbi szekrényben kényelmesen utazásra is elvihetni. (377)

Gyári raktár: KAUSCH H.-nál, Bécsben, Wieden, Kettenbrückgasse Nr. 1.

Vidéki megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétellel azonnal és pontosan teljesíttetnek.

(8)

(3—3)

Házasságok és szőlő eladás.

Kolozsvárt a kévízközi tizedben, Olasz Jánosnak 283 és Bán Istvánnak 284 helyirási számok alatt levő házaik között a 3280 1/3 és 3280 1/2 telekkönyvi számmal jegyzett 192 □ öl területű telek, a rajta lévő lakbázál, deszka kerítéssel és kúttal együtt, — továbbá: a Szentgyörgyi Gella nevű szőlő hegyben Gál Márton szomszédságában: a 8046 telekkönyvi sz. a. 308 □ öl területű

„8199 ” „ ” „1204 ” „ ” „8318 ” „ ” „592 ” „ ” „8319 ” „ ” „1561 ” „ ” szőlők egészben, vagy egyenként örök árban eladtnak.

Értekezhetni s a vásárt megköthetni a Vajnoczy és Dallos bürkereskedésben Kolozsvárt.

(14)

(3—3)

Hirdetés.

Mgs gróf Bánffy Béla ur M. Ludasi nagy vendéglőjébe, kerestetik egy szakértő becsületes jellemű vendégfogás; a vállalkozó értekezhetik M. Ludason izraelita Lebli Mózes urral.

(414)

17/1

(5—6)

A Lotterian

bz én egyedüli rendszerem szerént mindig aitosan lehet nyerni, s ezt biztosan és világosan csak tőlem lehet megtudni.

Szolgáljon figyelmeztetésül: hogy jogosítlanul többféle rendszer az én nevem alatt 1 frtért ajánlatik, melyeknek tartalma és alapszámjai egészen hamisak és teljesen értéktelenek.

Az én utasításomnak ára ellenben 21 frt, mely összegből a bírdós díjakat stb. levonok — az én jutalékom a nyermény 1/6-da. NB. Tisztelt érdeklőjeimnek tudomásul: új alapszámokat (a régi kijátszottak visszaváltása után) mindig május és november hónapokban adok.

Leveleket kérem franco, 20 kr. irásdíj mellett beküldeni. Adreszem már évek óta ugyanaz: Ingenieur AG. BOLD. Hamburg a. d. Elbe.